

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 3T/127/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620010587
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Lesňáková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5620010587.1

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou Mgr. Silviou Lesňákovou dňa 22. októbra 2021 v Liptovskom Mikuláši, takto

rozhodol:

Podľa § 241 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku súd o d m i e t a obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš č. k. 2Pv 165/20/5505-29 zo dňa 28. 12. 2020 v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 3T/127/2020 a v r a c i a vec prokurátorovi.

odôvodnenie:

Dňa 28. 12. 2020 bola na Okresný súd Liptovský Mikuláš podaná obžaloba pre skutok ktorý mal spáchať obvinený Š. W. tak, že

od roku 2013 do dňa 4. 5. 2020, v byte nachádzajúcom sa na ulici Š. Č.. XXXX/X Q. D. P. - Č. Q. A., spôsobil v presne nezistené dni a čas poškodenej G. Ž., nar. X. X. XXXX v X. F., okres S. S., trvale bytom M., okres W. W., S. Č.. W. X.-I. I. X. G. Š., S. XXXX/XX, W. W., ktorá s ním od roku 2013 do dňa 4. 5. 2020 prerušovane žila v spoločnej domácnosti, fyzické a psychické utrpenie, a to najmä tým, že počas ich vzájomného spoluzitia v spoločnej domácnosti, no nikdy nie na verejnosti, obvinený pravidelne najmenej jedenkrát do týždňa vyššie uvedenej doby, naposledy dňa 2. 5. 2020, bezdôvodne poškodenú bil, kde ju udieral päšťami do tváre a chrbta, nadával jej, opakovane vyžadoval od poškodenej celý jej príjem, ktorým je jej invalidný dôchodok a z ktorého jej následne poskytol iba malú časť na nákup liekov a stravy, taktiež počas spoločného spoluzitia obvinený vyvolával u poškodenej strach a stres a to takým spôsobom, že ju počas spoločného spoluzitia najmenej desaťkrát bezdôvodne násilím vyhodil zo spoločnej domácnosti na ulicu so slovami, aby už odišla, že sa na ňu nemôže pozerať a to i napriek skutočnosti, že mal vedomosť o tom, že poškodená nemá, kde ísť bývať, pričom späť do spoločnej domácnosti ju zobral až vtedy, keď mu odovzdala celý svoj invalidný dôchodok, čím tak v dôsledku vyššie popísaného konania obvineného bola poškodená G. Ž. po dlhší čas vystavená fyzickému a psychickému utrpeniu vyznačujúcemu sa telesnými a duševnými bolesťami, ktoré ovplyvnili jej spôsob života,

kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s použitím § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Obžaloba a prípravné konanie, ktoré jej predchádzalo, ako aj na vec sa vzťahujúci spisový materiál boli samosudkyňou v zmysle § 238 Trestného poriadku a § 241 Trestného poriadku preskúmané.

Podľa § 10 ods. 11 veta druhá Trestného poriadku, v konaní pred súdom je stranou ten, proti komu sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor; rovnaké postavenie ako strana má aj zástupca občianskeho združenia, dôveryhodná osoba, ako aj iná osoba, na ktorej návrh alebo žiadosť sa konanie vedie alebo ktorá podala opravný prostriedok a v konaní proti mladistvému aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku, poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Poškodený má právo v prípadoch ustanovených týmto zákonom sa vyjadriť, či súhlasí s trestným stíhaním, má právo uplatniť nárok na náhradu škody, robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať dôkazy, nazerať do spisov a preštudovať ich, zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní alebo o dohode o priznaní viny a prijatí trestu, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, má právo záverečnej reči a právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. Poškodený má právo sa kedykoľvek v priebehu trestného konania informovať o stave trestného konania. Informáciu poskytne orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý vo veci koná; na tento účel sa poškodenému poskytnú potrebné kontaktné údaje. Informácia o stave konania sa neposkytne, ak by poskytnutím takej informácie mohol byť zmarený účel trestného konania.

Podľa § 48 ods. 1 Trestného poriadku, ak je poškodená osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená, vykonáva jej práva podľa tohto zákona jej zákonný zástupca, ktorý môže splnomocniť zastupovaním aj organizáciu na pomoc poškodeným.

Podľa § 49 ods. 1 Trestného poriadku, orgán činný v trestnom konaní a súd je povinný poškodeného o jeho právach poučiť a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 208 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, ak policajt považuje vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie za skončené a jeho výsledky za postačujúce na podanie návrhu na obžalobu alebo na iné rozhodnutie, umožní obvinenému, obhajcovi, poškodenému, jeho splnomocnencovi alebo opatrovníkovi, zúčastnenej osobe a jej splnomocnencovi v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania; týchto práv sa môžu tieto osoby výslovne vzdať, o čom musia byť poučené. Ak nejde o konanie podľa § 204 ods. 1 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-301>>, obvineného a obhajcu upozorní policajt na práva podľa prvej vety najmenej tri dni vopred. Túto lehotu možno s ich súhlasom skrátiť. Návrh na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania môže policajt odmietnuť, ak ho nepovažuje za potrebný. O úkonoch, využití alebo odmietnutí práv podľa odseku 1 vykoná policajt záznam do spisu.

Podľa § 238 ods. 1 Trestného poriadku, podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať.

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov, preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Z predloženého spisového materiálu súd zistil, že poškodená G. Ž. bola rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9Ps/8/2017 zo dňa 10. 1. 2018 v spojení s uzneseniami Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9Ps/8/2017 zo dňa 15. 11. 2018 a 18. 12. 2018 obmedzená v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá nakladať sumou peňažných prostriedkov prevyšujúcich výšku jej aktuálneho mesačného dôchodku, nie je spôsobilá uzatvárať dohody, zmluvy a preberať záväzky, ktorých hodnota prevyšuje výšku jej aktuálneho mesačného dôchodku, uzatvárať dohody, zmluvy a preberať záväzky, ku ktorým je podľa dohody zmluvných strán alebo zo zákona potrebná písomná forma. Súd ustanovil G. Ž.Y. za opatrovníčku L. A., rod. M., trvale bytom X. F. XXX, okres S. S., ktorá je povinná ju zastupovať pri právnych úkonoch, ktorých hodnota prevyšuje výšku jej aktuálneho mesačného dôchodku, pri právnych úkonoch, na ktoré G. Ž. nie je spôsobilá, spravovať jej majetok v bežných veciach a ak nejde o bežnú vec, musí byť právny úkon schválený súdom.

Súd mal preukázané, že poškodená bola vypočutá dňa 5. 5. 2020 za prítomnosti psychológa, priebeh výsluchu bol v súlade s ustanovením § 134 ods. 4 Trestného poriadku vykonaný s využitím technických zariadení určených na záznam zvuku a obrazu. L. A. bola vypočutá dňa 9. 10. 2020 ako svedkyňa. Zo spisu (na č. I. 96-97) je tiež zrejmé, že na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9Ps/18/2019 bolo na podnet L. A. doručený dňa 6. 12. 2019, začaté konanie o odvolaní opatrovníka a ustanovení nového opatrovníka osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony.

Z úradného záznamu zo dňa 12. 10. 2020 (na č. I. 109) k upovedomeniu o preštudovaní spisu a podaní návrhov na doplnenie vyšetrovania vyplýva, že vyšetrovateľ dňa 12. 10. 2020 v čase o 12.18 hod. telefonicky vyznamenal na telefónnom čísle XXXX/XXXXXX poškodenú G. Ž. o tom, že vyšetrovanie považuje za skončené a zároveň ju poučil podľa § 208 Trestného poriadku o možnosti, ktorú ako poškodená má, preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania, s tým, že týchto práv sa môže výslovne vzdať a poškodenú upozornil, že preštudovanie sa uskutoční dňa 16. 10. 2020 o 10.00 hod. na OKP OR PZ Liptovský Mikuláš. Tiež ju upozornil, že nie je jej povinnosťou dostaviť sa na preštudovanie spisu. Poškodená G. Ž. uviedla, že sa práva na preštudovanie spisu, ako aj možnosti podania návrhov na doplnenie vyšetrovania výslovne vzdáva a preštudovania vyšetrovacieho spisu sa v danom termíne nezúčastní. Obsahovo totožný úradný záznam vyšetrovateľ vyhotovil dňa 19. 11. 2020 po tom, čo doplnil dokazovanie na návrh obhajoby výsluchom svedka H. M., s tým, že poškodenú telefonicky vyznamenal dňa 19. 11. 2020 o 13.11 hod., že preštudovanie spisu sa uskutoční dňa 27. 11. 2020 o 10.00 hod. na OKP OR PZ Liptovský Mikuláš.

Po podaní obžaloby súd zisťoval vo veci Okresného súdu Liptovský Mikuláš zn. 9Ps/18/2019, v akom štádiu sa nachádza konanie o odvolaní opatrovníka a ustanovení nového opatrovníka osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony. Uznesením zn. 9Ps/18/2019 zo dňa 18. 5. 2020 Okresný súd Liptovský Mikuláš preniesol príslušnosť na konanie na Okresný súd Banská Bystrica z dôvodu, že G. Ž. sa v meste Liptovský Mikuláš nezdržiava a je prihlásená k trvalému pobytu v obci, ktorá je v obvode Okresného súdu Banská Bystrica. Prípisom zo dňa 5. 10. 2021 Okresný súd Banská Bystrica do trestného konania oznámil, že vzhľadom na nesúhlas ich súdu bola vec prejednaná Krajským súdom Banská Bystrica, ktorý uznesením č. k. 15NcC/5/2021-42 zo dňa 28. 4. 2021 rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica je dôvodný a na konanie je príslušný Okresný súd Liptovský Mikuláš, z toho dôvodu bol spis dňa 31. 5. 2021 tomuto súdu vrátený. Na tomto súde bolo zistené, že vec bola zapísaná pod sp. zn. 20Ps/5/2021 a súd uznesením zo dňa 29. 9. 2021 opätovne rozhodol o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Banská Bystrica, ktorému bude po právoplatnosti uznesenia postúpený spis na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Z predloženého vyšetrovacieho spisu, ako aj ďalších vyššie uvedených listinných dôkazov súd po preskúmaní obžaloby a postupu, ktorý jej podaniu predchádzal, mal jednoznačne preukázané, že u poškodenej G. Ž. ako osoby s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony postupom orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní, došlo k porušeniu komplexu jej práv ako poškodeného tým, že jej práva podľa Trestného poriadku nevykonával jej zákonný zástupca, tak ako to predpokladá ustanovenie § 48 Trestného poriadku. V tomto ustanovení je upravený postup v prípadoch, ak je poškodený pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je u neho táto spôsobilosť obmedzená, ide o obdobné ustanovenie ako v prípade obvineného (§ 35 Trestného poriadku). Zákonným zástupcom poškodenej osoby (zákonný zástupca fyzickej osoby, ktorú súd obmedzil v spôsobilosti na právne úkony) je súdom ustanovený opatrovník (§ 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka), v tomto prípade je to L. A., A. XX. X. XXXX. Na tejto skutočnosti nič nemení ani fakt, že aktuálne na súde prebieha konanie o odvolaní opatrovníka a ustanovení nového opatrovníka osobe obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, práve z podnetu L. A.. V tejto veci doposiaľ právoplatne rozhodnuté nebolo, preto zákonným zástupcom, s ktorým mali orgány činné v trestnom konaní konať ako s opatrovníkom poškodenej, ktorá má za poškodenú G. Ž. vykonávať jej práva poškodeného v zmysle Trestného poriadku bola L. A.. Túto skutočnosť však súd z obsahu spisu nemal žiadnym spôsobom preukázanú.

Orgány činné v trestnom konaní a súd majú zákonom stanovenú povinnosť voči poškodenému poučiť ho o jeho právach a poskytnúť mu možnosť na ich uplatnenie (§ 49 Trestného poriadku). V prípade, ak spôsobilosť poškodeného na právne úkony je obmedzená, vykonáva jeho práva v trestnom konaní jeho zákonný zástupca, ktorým je v tomto konkrétnom prípade súdom ustanovená opatrovníčka. Z obsahu vyšetrovacieho spisu však nevyplýva, že by opatrovníčka poškodenej bola akýmkoľvek spôsobom poučená o možnosti uplatniť jednotlivé práva poškodenej. Je na rozhodnutí opatrovníčky poškodenej, či tieto jednotlivé oprávnenia, ktoré jej zákon priznáva, uplatní alebo nie. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na ustanovenie § 48 ods. 2 Trestného poriadku, pre prípad, že by zákonná zástupkyňa (opatrovníčka) poškodenej nemohla vykonávať práva poškodenej podľa Trestného poriadku, je prípustný postup podľa § 48 ods. 2 Trestného poriadku, aj tento však treba náležite odôvodniť, aké skutočnosti bránia zákonnému zástupcovi poškodeného vykonávať svoje práva.

Súd v súhrne teda konštatuje, že postup, ktorým v prípravnom konaní bolo poškodenej prostredníctvom jej zákonného zástupcu znemožnené uplatnenie jej procesných práv, ktoré zákon priznáva poškodenému v ustanovení § 46 Trestného poriadku vedie k jednoznačnému a nespochybniteľnému záveru o závažných procesných chybách, ktorými trpí prípravné konanie, ktoré predchádzalo podaniu obžaloby na tomto súde.

V nadväznosti na uvedené súd dospel k záveru, že uvedeným postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo v prípravnom konaní k zásadnému porušeniu práv poškodenej v tejto trestnej veci, preto mu nezostávalo nič iné, než rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a vrátiť vec prokurátorovi.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Liptovský Mikuláš na Krajský súd v Žiline.